

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка факультет іноземних мов кафедра німецької філології

Затверджено
на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 12 від 23 червня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри

доц. Петрашук Н.Є.

Силабус з навчальної дисципліни:

НІМЕЦЬКА МУЗИКА І КУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ

Освітній ступінь	магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
ОПП	німецька та англійська мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

Львів – 2023

**Силабус курсу «Німецька музика і культурна ідентичність»
2023/2024 навчального року**

Назва курсу	Німецька музика і культурна ідентичність
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Маценка Світлана Павлівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри німецької філології Львівського національного університету імені Івана Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені Івана Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Svitlana.macenka@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/matsenka-svitlana-pavlivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	У день проведення лекцій, практичних занять (за попередньою домовленістю)
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427). На платформі Zoom.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	https://lingua.lnu.edu.ua/course/
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Німецька музика і культурна ідентичність» є вибіркоким курсом для спеціальності 035 Філологія для освітньої програми «магістр», яка викладається в 10 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Музика часто слугує першоджерелом творення і збереження людської ідентичності – чи то особистісної, культурної чи національної. Музика має суттєвий вплив на те, якими є наші думки про світ навколо нас, вона також впливає на наші особистісні позиції і сприйняття. Часто ми навіть організуємо своє найближче оточення згідно з нашими музичними смаками. Музика має вплив на ставлення окремих соціальних груп до суспільства, дозволяє поставити під сумнів владні структури,

	<p>уможливило формулювання бажань щодо суспільних змін. У курсі йдеться про роль музики у формуванні національної і культурної ідентичності в німецькомовному культурному середовищі. Увага зосереджується на історичному аспекті становлення феномену «німецька музика», його значенні для суспільно-політичного і мистецького життя Німеччини і Європи в цілому.</p>
<p>Мета та завдання курсу</p>	<p>Мета курсу «Німецька музика і культурна ідентичність» – ознайомлення з історією німецької музики у культурозначному аспекті її внеску у формування культурної ідентичності.</p> <p>Завданнями навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Осмислення понять «культурна ідентичність», «музика як зріз культурної ідентичності», «німецька музика»; ➤ Виокремлення музичних феноменів, тісно пов'язаних із творенням національної ідентичності; ➤ Характеристика співу, за Мартіном Лютером, як приналежного до сфери священного; ➤ Характеристика музичного внеску в культурну ідентичність першого «титана музики» Йоганна Себастьяна Баха; ➤ Усвідомлення специфіки музичної концепції Людвіга ван Бетовена; ➤ Пояснення «німецькості» німецької музики Ріхарда Вагнера; ➤ Заглиблення у критичну теорію музики Теодора В. Адорно і оцінки ним «нової музики»; ➤ Окреслення ролі популярної музики для формування культурної ідентичності.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Borchmeyer D. Schiller und Wagner oder die Entdeckung des Deutschtums // Wagner Weimar Eisenach. Richard Wagner im Spannungsfeld von Kultur und Politik / Hrsg. von Helen Geyer, Kiril Georgiev, Stefan Alschner. Bielefeld: transcript, 2020. S. 11–38. 2. Dorn Thea, Wagner Richard. Die deutsche Seele. München: Albert Knaus Verlag, 2011. 560 S. 3. Identität in den Kulturwissenschaften. Perspektiven und Fallstudien zu Identitäts- und Alteritätsdiskursen / Hrsg. von Sonja Altnöder, Martin Lütke, Marcel Vejmelka. Trier: wissenschaftlicher Verlag, 2011. 316 S. 4. Music and German National Identity / ed. by Celia Applegate, Pamela Potter, Chicago: the University of Chicago, 2002. 328 p. 5. Musik – Identität – Raum. Perspektiven auf die österreichische Musikgeschichte / Hrsg. von Gernot Gruber, Björn R. Tammen, Barbara Boisits. Wien: Böhlau Verlag, 2021. 321 S. 6. Musik und kulturelle Identität / Hrsg. von Detlef Altenburg und Rainer Bayreuther. Weimar: Bärenreiter, 2004. 864 S. 7. Musik und kulturelle Identität: aktuelle Perspektiven / Hrsg. von Ann-Kristin Iwersen. Hamburg: Verlag Dr. Kowač, 2012. 172 S.

8. Wißmann F. Deutsche Musik. Berlin, München: Berlin Verlag, 2015. 510 S.

Додаткова:

1. Beethoven-Handbuch 5. Beethovens-Welt / Hrsg. von S. Rampe. Laaber: Laaber-Verlag, 2019. 662 S.
2. Fließende Übergänge. Historische und theoretische Studien zu Musik und Literatur / Hrsg. von Hans Ester, ETTY Mulder. Amsterdam: Rodopi, 1997. 308 S.
3. Eisenstadt Shmuel Noah. Die Konstruktion nationaler Identitäten in vergleichender Perspektive // Giesen Kulturelle und nationale Identität. Studien zur Entwicklung des kollektiven Bewusstseins in der Neuzeit / Hrsg. von Bernhard. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1992. S. 21–38.
4. Halbscheffel Bernward. Johann Sebastian Bach und die Rockmusik. Zitate, Paraphrasen, Bearbeitungen. Leipzig: Halbscheffel Verlag, 2018. 251 S.
5. Rösing H. Populäre Musik und kulturelle Identität: Acht Thesen // Heimatlose Klänge? / Hrsg. von Thomas Phleps. Karben: CODA-Verlag 2002. S. 11–34.
6. Vaget H. R. Thomas Mann und die deutsche Musik // Vaget H. R. Seelenzauber. Thomas Mann und die Musik. Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 2012. S. 21–47.

Интернет-ресурси:

1. Kristano B. Exil und religiöse Identität in einigen Kantaten von Johann Sebastian Bach // European Journal of Theology - Volume 29, Issue 2, 2020 https://www.aup-online.com/docserver/fulltext/09602720/29/2/06_EJT2020.2_KRIS.pdf?expires=1689956986&id=id&accname=guest&checksum=9DC853E98C2290723C7A87F88C1634EF
2. Musik – Politik – Identität / Hrsg. von M. Gardner, H. Walsdorf. Göttingen: Universitätsverlag, 2016. 218 S. // https://univerlag.uni-goettingen.de/bitstream/handle/3/isbn-978-3-86395-258-7/freie%20referate_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Wagner Weimar Eisenach. Richard Wagner im Spannungsfeld von Kultur und Politik / Hrsg. von Helen Geyer, Kiril Georgiev, Stefan Alschner. Bielefeld: transcript, 2020 // <https://www.transcript-verlag.de/shopMedia/openaccess/pdf/oa9783839448656.pdf>
4. Wißmann F. Deutsche Musik? Ein Essay zur Konstruktion von Identität über nationale Zuschreibungen // Musikforum, 2018 https://bastianlange.de/wp-content/uploads/2018/12/Mufo_2017_04.pdf

Тривалість курсу	Один семестр (9/10)
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ➤ Дотримуватися правил академічної доброчесності. ➤ Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. ➤ Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ➤ Здатність застосовувати літературознавчу методологію, розглядати актуальні літературні тексти в літературно-історичному контексті, розуміти специфіку літературної комунікації у культурологічному та історичному полі, усвідомлювати зв’язок літератури з іншими дискурсами і формами знання. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Теорію культурної ідентичності; ➤ Етнологічні підходи до вивчення музики; ➤ Поняття «німецької музики у його тлумаченні діячами музичного мистецтва»; ➤ Внесок визначних німецьких музичних митців у формування культурної ідентичності; <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Застосовувати культурологічні знання для поглибленого розуміння об’єктів філології; ➤ Оцінювати музичну культуру, класичну і популярну, за її здатністю впливати на формування національної і культурної ідентичності.
Ключові слова	Національна ідентичність, культурна ідентичність, музика як складова культурної ідентичності, «німецька музика».
Формат курсу	Дистанційне навчання

Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Пререквізити	Базові знання з таких дисциплін: «Історія німецької літератури», «Країнознавство», «Культурологія».
Форми організації навчання	Лекції, семінари, обговорення самостійної роботи, письмові модульні роботи (реферати), рецензії.
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладення матеріалу. Колаборативне навчання. Інтерактивне навчання. Just-in-Time-Teaching. Blended Learning.
Необхідне обладнання	Ноутбук, платформа дистанційного навчання Zoom.

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	<p>Аудиторна робота – 60 балів. Самостійна робота – 20 балів. Модульні письмові роботи – 20 балів. Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p>																							
Критерії оцінювання	<p>1. Оцінювання аудиторної роботи (0 – 60 балів) студентів враховує успішність опрацювання теоретичних питань і базової та допоміжної літератури до змістових модулів лекційного курсу, якість виконання практичних завдань до змістових модулів навчальної дисципліни.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">Кількість балів</th> <th style="width: 40%;">Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)</th> <th style="width: 40%;">% правильних відповідей (аудиторна робота)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">60 – 56</td> <td style="text-align: center;">відмінна</td> <td style="text-align: center;">100 – 90</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">55 – 46</td> <td style="text-align: center;">дуже добра</td> <td style="text-align: center;">89 – 81</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">45 – 37</td> <td style="text-align: center;">добра</td> <td style="text-align: center;">80 – 71</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">36 – 31</td> <td style="text-align: center;">задовільна</td> <td style="text-align: center;">70 – 61</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">30 – 25</td> <td style="text-align: center;">достатня</td> <td style="text-align: center;">60 – 51</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">20 – 0</td> <td style="text-align: center;">незадовільна</td> <td style="text-align: center;">50 і менше</td> </tr> </tbody> </table>			Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)	60 – 56	відмінна	100 – 90	55 – 46	дуже добра	89 – 81	45 – 37	добра	80 – 71	36 – 31	задовільна	70 – 61	30 – 25	достатня	60 – 51	20 – 0	незадовільна	50 і менше
	Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (аудиторна робота)																					
	60 – 56	відмінна	100 – 90																					
	55 – 46	дуже добра	89 – 81																					
	45 – 37	добра	80 – 71																					
	36 – 31	задовільна	70 – 61																					
	30 – 25	достатня	60 – 51																					
	20 – 0	незадовільна	50 і менше																					
	<p>2. Оцінювання самостійної роботи студентів (0-20), враховує якість та обсяг опрацювання наукової та додаткової художньої літератури, вміння її реферувати, аналізувати, узагальнювати результати пошуків і виклад власних думок.</p>																							

Шкала оцінювання		
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (індивідуальне завдання)
20 – 19	відмінна	100 – 90
18 – 17	дуже добра	89 – 81
16 – 15	добра	80 – 71
14 – 13	задовільна	70 – 61
12 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше
<p>3. Оцінювання письмових модульних робіт (0-20 балів враховує рівень сформованості знань та вмій з навчальної дисципліни, глибоке знання прочитаних творів.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p>		
Кількість балів	Якість теоретичної та/чи практичної підготовки (усне опитування)	% правильних відповідей (тестування)
20 – 19	відмінна	100 – 90
18 – 17	дуже добра	89 – 81
16 – 15	добра	80 – 71
14 – 13	задовільна	70 – 61
12 – 11	достатня	60 – 51
10 – 0	незадовільна	50 і менше
Політика виставлення балів	<p>Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, запізнення, активність студента під час практичного заняття. Недопустимим є користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням. Також неприйнятним є списування, плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>	

Шкала оцінювання: національна та ECTS	Кількість балів	Оцін ка ECTS	Визначення	Залік
	100 - 90	A	Відмінно	Зараховано
	89 - 81	B	Дуже добре	Зараховано
	80 - 71	C	Добре	Зараховано
	70 - 61	D	Задовільно	Зараховано
	60 - 51	E	Достатньо	Зараховано
	21 - 50	FX	Недостатньо	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
	0 - 20	F	Незадовільно	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)
Студентам н а замітку	<p align="center">Академічна доброчесність. Індивідуальні завдання студентів мають бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів є прикладом академічної недоброчесності. Виявлення її ознак в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>			
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.			

ТЕМИ ПИСЬМОВОЇ МОДУЛЬНОЇ РОБОТИ:

1. Wagner und Verdi – Nationalkomponisten oder Europäer.
2. Richard Wagner über die „deutsche Musik“.
3. Musik im Namen Martin Luthers.
4. Nationale Johann Sebastian Bach-Bedeutung.
5. Beethoven als Verfechter der persönlichen Freiheit.
6. Friedrich Nietzsche mit und gegen Wagner.
7. Wagner und Verdi – zwei nationale Musikkonzepte.
8. Modernistische Musik von Richard Strauss.
9. Selbstdarstellung in den populären Liedern.
10. Transgender in der Musik.
11. Integrative Kraft der Musik für Flüchtlinge.

СХЕМА КУРСУ

2023/2024 н. р., семестр 10

Тиждень /Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
	Змістовий модуль 1. Музика як феномен культури				
1/	Тема 1. Поняття «культурної ідентичності»: роль музики для її формування. Музична ідентичність	лекція	Додаткова: 6; 7; 10. Інтернет-ресурс: 12.	Прочитати і опрацювати окремі розділи книги «Музика і культурна ідентичність» (Musik und kulturelle Identität / Hrsg. von Detlef Altenburg und Rainer Bayreuther. Weimar: Bärenreiter, 2004. 864 S.). Визначити поняття культурної ідентичності і роль музики в її формуванні.	
2/	Тема 2. Музика в історичній перспективі: національні компоненти в музиці різних епох	лекція	Додаткова: 6; 7; 10.		
3/	Тема 3. Етномузикологія і транскультурні музичні студії. Музика і гендер. Роль музики в еміграційних процесах сучасності	лекція	Основна: 1; 2; 4; 5. Додаткова: 9. Інтернет-ресурси: 13; 14.	Визначити предмет, об'єкт і тематику етномузикології. https://www.musiklexikon.ac.at/ml/musik_E/Ethnomusikologie.xml	

	Змістовий модуль 2. Музика як вираження «німецької душі»				
4/	Тема 4. Тлумачення співу як вияву національної душі Мартіном Лютером	лекція	Основна: 2. Інтернет-ресурси: 22.	Послухати музику періоду Реформації. Визначити її особливості. https://www.youtube.com/watch?v=-qV400tKGd0	
5/	Тема 5. Екзиль і релігійна ідентичність у творах Йоганна Себастьяна Баха	лекція	Основна: 3. Додаткова: 30.	Послухати вибрані твори Й. С. Баха.	
6/	Тема 6. Транскультурна ідентифікація музики Моцарта	семінар	Основна: 3. Додаткова: 30.	Послухати вибрані твори Моцарта.	
7/	Тема 7. Людвіг ван Бетговен і ідея національного у ХІХ столітті (Дев'ята симфонія)	семінар	Основна: 2; 5. Додаткова: 26.	Послухати 9. симфонію Людвіга ван Бетговена	
8/	Тема 8. Міф як основа формування колективної ідентичності у Ріхарда Вагнера	семінар	Інтернет-ресурси: 11. Додаткова: 24.	Переглянути оперу «Перстень Нібелунга» Р. Вагнера.	
9/	Тема 9. Томас Манн – критичний вагнеріанець	лекція	Інтернет-ресурси: 15.	Прочитати есе «Томас Манн і німецька музика» Ганса Рудольфа Вагера. Vaget H. R. Thomas Mann und die deutsche Musik // Vaget H. R. Seelenzauber. Thomas Mann	

				und die Musik. Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 2012. S. 21–47.	
10/	Тема 10. Популярна музика і культурна ідентичність	семінар	Основна: 5. Інтернет-ресурс: 15. Додаткова: 31.		
11/	Обговорення самостійної роботи.	Модульне опитування (усне)		Залік	